

nævner „alle Gjældsbreve“, og der intetsteds i Lovgivningen er gjort en Undtagelse for de af Staten udgivne eller de til Circulation bestemte eller de i Debtors Bøger indtagne Gjældsbreves Vedkommende. Det var i flere Henseender af Vigtighed, at Artiklen kunde bringes til Anvendelse paa Statsforfrivninger; thi Statskassen har ligesaa vel som den private Debitor Interesse i, at den Usikkerhed fjernes, som pludselig opstaaende Spørgsmaal om ældre Fordringers Retssgyldighed kunne fremkalde. Hertil kom, at da de paa Shændehaver lydende Statsforfrivninger, naar de bortkom for deres Giere, ifølge Forordningen af 7de Februar 1823 ikke kunde mortificeres, d. e. efter offentlig Stævning med et Aars og 6 Ugers Varjel ved Dom erklæres for ugyldige, var der ingen anden sikker Udvej til at forhjælpe saadanne Giere til Erstatning for deres Tab, end ved at anvende de almindelige Grundsætninger for Forældelse paa Statsforfrivninger. Statsgjældsdirectionen havde saaledes før 1845 udslettet af Statsgjælden en stor Mængde Obligationer, som ikke vare fremkomne i 20 Aar.

Ved Høiesteretsdom af 25de August 1845 blev det imidlertid antaget, at de almindelige uopsigelige Statsforfrivninger ikke forældes efter D. L. 5—14—4. Denne Fortolkning har været ganske enkelte Besiddere af Statsobligationer til Nytte, men den har ved Siden heraf i flere Retninger været til stor Ulempe. Af de tidligere udslettede Statsforfrivninger ere nogle faa fremkomne i den første Tid efter Høiesteretsdommens Afsigelse og igjen optagne som gjældende; men den øvrige store Mængde er ikke fremkommen, og hvis de endnu fremkomme, om end nok saa lang Tid er forløben, maage de efter Høiesteretsdommen igjen optages som gjældende, hvad enten der er givet Erstatning for dem eller ikke. Efter 1845 har selvfølgelig ingen Udslettelse blot paa Grund af Forældelse fundet Sted, og ingen i Forbindelse hermed staaende Erstatning været given, som ikke forhen var lovet; men nogle Statsforfrivninger vare tidligere anmeldte som bortkomne, og forsaavidt der da var lovet Erstatning efter 20 Aars Forløb, har den senere maattet gives.

Siden 1852 har Finantsministeriet dog troet at kunne komme en Del af de skadelidende Giere af bortkomne Shændehaver-Obligationer til Hjælp derved, at Ministeriet ved offentlige Beksjendtgjørelser opsgav Capitalerne til Udbetaling mod Aflevering af Obligationerne. Forrentningen ophørte da fra Capitalens Anvisning, og naar Capitalen var forbleven uaffordret i 20 Aar, for Hertugdømmernes Vedkommende dengang i 30 Aar, antog man, at den mulige Shændehaver af Obligationen, uagtet Høiesteretsdommen af 1845, ligeledes havde mistet sin Ret til Capitalen ved Forældelse. Endnu henstaae saaledes 34 Obligationer som opsgavte.

Ved Lov af 31te Marts 1858 § 4 blev der givet Finantsministeriet en udtrykkelig Bemyndigelse til at give Erstatning i saadanne Tilfælde, hvor det er bragt til en høj Grad af Sandsynlighed, at Obligationen ved et Uheld er tilintetgjort; med den Bestemmelse, at derved skal iagttages saadanne Former, som betrygge Statskassen mod mulige Tab. Erstatning kan herefter aldrig ventes, naar Noget ved Tyveri eller paa anden uforkyldt Maade berøves sine Shændehaver-Obligationer saaledes, at han ikke kan oplyse Noget om deres videre Skæbne, om han endog strax gjør Anmeldelse om sit Tab og Obligationerne aldrig fremkomme i Nogens Besiddelse.

For det Tilfælde, at det var bragt til en høj Grad af Sandsynlighed, — en mindre skulde ikke være nok, — at Shændehaver-Obligationen var tilintetgjort, blev den Fremgangsmaade, hvorved Finantsministeriet siden 1852 i enkelte Tilfælde havde søgt Betryggelsen for Statskassen tilveiebragt, opgivet for Rigsraadet at være, som foransøgt, Forældelse af Capitalen efter dens foregaaende Opsigelse ved offentlig Beksjendtgjørelse. Denne Betryggelsesmaade yder imidlertid ingen fyldestgørende Hjælp. Foruden at det kan være tvivlsomt, om Høiesteret i modende Tilfælde vilde under de anførte Omstændigheder ansee Statsobligationen for forældet efter den gjældende Lovgivning, altsaa om Betryggelsen virkelig saaledes kan opnaaes, er der ogsaa i den practiske Anvendelse forbundet ikke ubetydelige Ulemper med saadanne Opsigelser, og